

**КОНФЕДЕРАЦИЯ
НА НЕЗАВИСИМИТЕ
СИНДИКАТИ В
БЪЛГАРИЯ**

**ИЗПЪЛНИТЕЛНА
АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА
ИНСПЕКЦИЯ ПО
ТРУДА**

**КОНФЕДЕРАЦИЯ
НА ТРУДА
„ПОДКРЕПА”**

Днес, 29.05. 2025 г., национално представителните организации на работниците и служителите и Изпълнителна агенция „Главна инспекция на труда“ към министъра на труда и социалната политика, представлявани от:

- инж. Пламен Димитров – Президент на КНСБ;
- инж. Димитър Манолов – Президент на КТ „Подкрепа”;
- инж. Екатерина Асенова – Изпълнителен директор на ИА ГИТ,

ПОДПИСАХА

НАСТОЯЩОТО СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Като оценяват положително ефективността от съвместните действия в повечето от областите и направленията за сътрудничество, постигнати в резултат на предходното Споразумение за съвместна работа между тях от 5 октомври 2018 г.,

като фокусират вниманието си върху:

- необходимостта от нови приоритети в сътрудничеството;
- съществуващия потенциал за развитие на създадените добри практики на сътрудничество,

и като отчитат:

- новите реалности в развитието на индустриалните отношения;
- необходимостта да се обсъдят възможности и предприемат конкретни стъпки за конкретизиране на сътрудничеството;
- необходимостта от развитие на сътрудничеството между страните в нови области и направления при осъществяване на дейността им за защитата на трудовите,

осигурителни и синдикални права и за постигане на здравословни и безопасни условия на труд в Република България;

■ необходимостта от разширяване и задълбочаване на взаимния обмен на информация между страните и разработване на ефективни процедури за информиране и взаимодействие на всички равнища,

и заедно с това, като отчитат, че ИА ГИТ утвърди авторитета си на контролна институция по прилагане на трудовото законодателство, а българските синдикални конфедерации развиха капацитета си за защита на трудови, осигурителни и синдикални права и за постигане на здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ),

като приемат основния принцип на модерните индустриални отношения в ЕС за широк социален диалог по защитата на наемния труд и последващото го все по-тясно сътрудничество между контролните органи и синдикалните организации,

ИА ГИТ към министъра на труда и социалната политика, КНСБ и КТ „Подкрепа”, на основание чл. 402, ал. 5 от Кодекса на труда, се споразумяха за следното:

I. Области и насоки на сътрудничество

1. Сътрудничеството и диалогът между КНСБ, КТ „Подкрепа” и ИА ГИТ по осигуряването на здраве и безопасност при работа и спазването на трудовото законодателство се развиват и усъвършенстват на двустранна и многостранна основа. Този процес се осъществява на всички нива в дух на взаимно уважение и при ясно зачитане на автономността и законните правомощия на участващите в него, както и при отчитане на техните специфични форми за въздействие при прилагане на трудовото законодателството.

2. Страните прилагат адекватни механизми и процедури за подобряване сътрудничеството както на национално ниво, така и между териториалните структури на синдикатите и териториалните структури на ИА ГИТ.

3. Структурите на КНСБ и КТ „Подкрепа”, като използват сигналната си функция, подават своевременно до ИА ГИТ и съответните териториални дирекции писмени сигнали с прецизна информация за нарушения на трудовото законодателство и нормите на безопасност и здраве при работа. Страните се споразумяват да развиват и задълбочат сътрудничеството си по отношение на сигналната функция на синдикалните организации за нарушения на трудовото законодателство.

4. ИА ГИТ поема ангажимент да осигурява активна подкрепа на синдикалните представители при упражняване на тяхната сигнална функция, за да се гарантира упражняването на правата на синдикалните представители по чл. 406 от Кодекса на труда, включително чрез:

- съдействие за безпрепятствен достъп на синдикалните представители до предприятията и другите места, където се извършва работата, както и помещения, ползвани от работниците и служителите;

- съдействие при изискване от работодателя на необходимите им сведения и документи, свързани с условията на труд и трудовите правоотношения;

- съдействие за осигуряване на възможност да се осведомяват пряко от работниците и служителите по всички въпроси, касаещи спазване на трудовото законодателство.

При установени, в резултат на извършена проверка от контролните органи, данни за извършено престъпление по чл. 174б от Наказателния кодекс, свързано с възпрепятстване правото на синдикално сдружаване, и/или осъществяване на

произтичащи от упражнено право на синдикално сдружаване права, ИА ГИТ незабавно сезира компетентните органи на прокуратурата, съгласно чл. 407 от Кодекса на труда.

5. Регионалните структури на КНСБ и КТ „Подкрепа” и дирекциите „Инспекция по труда“ (Д ИТ) популяризират в предприятията постигнатите положителни резултати и утвърдилите се добри практики по прилагането на трудовото законодателство.

6. Страните организират съвместните публични изяви, свързани с провеждането на съвместни национални, браншови и регионални инициативи – срещи, семинари, публични кампании за защита на трудови, синдикални права и др.

7. Регионалните структури на КНСБ и КТ „Подкрепа” насърчават работата на Областните и Общинските съвети по условия на труд.

8. Страните участват в заседания на браншовите съвети по условия на труд при случаите, отнасящи се до разглеждането на наболели въпроси по ЗБУТ.

9. (1) При започване на планови проверки в предприятия, в които има организации на синдикалните организации - страни по Споразумението, контролните органи на ИА ГИТ поканват представителите на синдикалните структури в тези предприятия, за да могат при възможност и в зависимост от естеството на проверките да присъстват на тях. В предприятията, в които няма изградени синдикални структури, при възможност, се поканват да участват представителите на синдикалните структури – страна по настоящото споразумение, от Общинските/Областните съвети по условия на труд. Начините на взаимодействие се определят на местно ниво в съветите по условия на труд.

(2) Контролните органи на ИА ГИТ уведомяват отрасловите федерации и националните центри за започване на кампании за спазване на трудовото законодателство и ЗБУТ в предприятията.

(3) При необходимост, в отделни сектори, се организират консултации и конкретни обучения с участие на експерти от отрасловите и териториалните структури на синдикатите и представители на ИА ГИТ и териториалните структури на Агенцията по въпроси, отнасящи се до спазването на специфична за сектора нормативна база.

10. Страните организират съвместни експертни срещи за обсъждане на проблеми при прилагане на трудовото законодателство и предприемат общи инициативи за съвместно представяне пред МТСП на констатирани проблеми, породени от практическото прилагане на законодателството.

11. Страните предприемат съвместни инициативи, проекти и конкретни действия за борба с недекларирания труд, както и съвместни инициативи, проекти и конкретни действия за разширяване на възможностите за регулиране на индустриални отношения чрез диалог и договаряне.

12. Страните развиват сътрудничеството си в областите, свързани с:

(1) противодействието на нерегламентирано наемане на работа без сключване на трудови договори, изплащане на работни заплати, организацията на работното време;

(2) прилагането на законодателството по отношение на надомната работа, работата от разстояние, работа чрез предприятия за временна работа, както и във връзка с противодействие на полагане на недеклариран труд;

(3) развитие на форми и начини на проверки при работа от разстояние;

(4) усъвършенстване на механизмите за управление и регулиране на ЗБУТ при въвеждане на нови дигитални технологии; насърчаване работата по оценката на психосоциалните рискове в предприятията в процеса на технологични промени; ефективно упражняване на правото на „изключване” при работа в дигитална среда.

13. Страните координират усилията си при организиране на инициативи за български граждани, които предстои да започнат работа или вече работят в страни от Европейския съюз, в защита на трудовите, социалните и синдикалните им права.

14. Страните съгласуват работата си за борба с трансграничните нарушения в контекста на Европейския орган по труда.

15. Страните обединяват усилия за създаване на условия за по-успешно реализиране правото на информиране и консултиране на работниците и служителите.

16. Оценявайки колективния трудов договор (КТД) като основен инструмент за социално партньорство, представителство, защита и съгласуване на интересите между работодатели и работещи, страните се споразумяха и за следното:

(1) ИА ГИТ предоставя на синдикатите – страни по Споразумението, информация от извършените проверки в предприятия, по повод прилагането на разпрострените от министъра на труда и социалната политика отраслови или браншови КТД, както и информация от контролната дейност, свързана с КТД.

(2) При организиране на публични информационни и разяснителни кампании в регионите по разпрострени отрасли или браншови КТД синдикалните организации - страни по Споразумението, могат да поканят за участие представители на ИА ГИТ/Д ИТ.

17. Страните по Споразумението си сътрудничат за преодоляване на социално напрежение в предприятия, породено от нарушения на трудовото законодателство.

18. ИА ГИТ поема ангажимент приоритетно да разглежда сигнали, подадени от синдикални структури към КНСБ и КТ „Подкрепа“. При подаден сигнал от КНСБ и КТ „Подкрепа“, ИА ГИТ се ангажира да извърши проверка в максимално кратки срокове и да предостави информация за предприетите действия.

19. Страните по Споразумението продължават усилията си за аргументиране на необходимостта от осигуряване на достатъчно финансиране за ефективно изпълнение на предписани от закона задължения на ИА ГИТ и за повишаване на капацитета на експертите в системата.

20. (1) Страните по Споразумението се договарят дейностите по координиране на прилагането на настоящото Споразумение да се осъществяват от Експертния съвет към изпълнителния директор на ИА ГИТ.

(2) Експертни съвети към директорите на териториалните Д ИТ осъществяват текуща координация по изпълнение на настоящото Споразумение на територията на съответната област.

(3) Експертните съвети по ал.1 и ал. 2 заседават не по-малко 3 (три) пъти в рамките на календарната година.

(4) По предложение на страните се сформират експертни работни групи за обсъждане на предложения за промяна на формата на КТД, улесняващ страните в преговорите, както и регистрацията им в ИА ГИТ и мониторинга на сключени и действащи КТД от страните по Споразумението и Националния институт за помирение и арбитраж, приложимост и покритието на наетите с КТД на различни равнища и в страната като цяло във връзка с транспониране и приложение на Директива (ЕС) 2022/2041 относно адекватните минимални работни заплати в Европейския съюз.

II. Механизми и процедури на сътрудничество

II-1 Информационен обмен между ИА ГИТ и синдикатите - страна по Споразумението.

21. ИА ГИТ предоставя, при поискване на синдикалните организации - страни по Споразумението, налична обобщена информация, касаеща контролната дейност, свързана с:

(1) установяване на случаите на нарушаване на трудовото законодателство, по повод изплащане на работни заплати;

(2) информация за нарушения във връзка с работното време, почивките и отпуските;

(3) информация за нарушения на изискванията за ЗБУТ.

(4) информация, съдържаща се в регистъра на КТД, за регистрираните в Д ИТ КТД и анекси към тях и за регистрираните в ИА ГИТ отраслови и браншови КТД.

(5) копия на сключените КТД на ниво предприятие, бранш, отрасъл и по общини, в електронен формат, когато съответната страна по настоящото Споразумение, включително чрез нейна структура, е страна и по исканото КТД.

(6) обобщена информация за резултатите от извършени от ИА ГИТ проверки в съответните отрасли и браншове, свързани с прилагане на клаузите на разпрострени отраслови или браншови КТД.

(7) информация за нарушения на чл. 52 от Кодекса на труда, свързана със задължения на работодатели за започване на преговори и предоставяне на информация.

(8) налична информация, свързана с нарушения на правата по информирание и консултиране на работниците и служителите.

II-2. Усъвършенстване на информационния обмен между страните по Споразумението с цел по-добра координация между териториалните им структури.

21. ИА ГИТ предоставя на синдикалните организации - страни по Споразумението, информация във връзка с осъществявани от ИА ГИТ/Д ИТ проверки в следните случаи:

(1) когато сигналите, които са основания за проверките, са подадени от синдикатите, в рамките на сигналната им функция по чл. 406 от КТ;

(2) когато сигналите, които са основания за проверките по чл. 27 и чл. 29 от АПК, се изпращат чрез синдиката.

(3) когато сигналите, които са основание за проверките, са на база допълнително договорени механизми между страните в Споразумението, вкл. чрез използване на дигитални инструменти.

22. Страните по споразумението си сътрудничат в Областните съвети по условия на труд, във връзка с разрешаване на проблеми, свързани с дейността по осигуряването на ЗБУТ и защитата на трудовите и синдикални права, в региона или в отделни предприятия, включително и предприятия, в които няма изградени синдикални организации, страна по Споразумението.

II-3. Обмен на информация относно прилагането на съществуващата правна уредба.

23. Страните по Споразумението обменят информация помежду си относно прилагането на съществуващата правна уредба по следните въпроси:

(1) осигуряване на ЗБУТ;

(2) дейност на комитетите и групите по условия на труд в предприятията;

(3) трудов травматизъм и злополуки;

(4) анализи на проверките на контролните органи.

(5) планът на действие на контролните органи за даден период, бранш, област и др.

III. Планиране и отчитане на съвместните действия.

24. Страните по Споразумението организират ежегодна среща за обсъждане на съдържанието на Годишния план за дейността на ИА ГИТ за следващата календарна година. Предложенията на синдикатите съдържат само теми от областта на контролната дейност, вкл. извършване на тематични проверки в посочени браншове и отрасли.

25. Страните по Споразумението извършват ежегоден преглед и анализ на дейностите по него и на взаимните си ангажименти.

Настоящото Споразумение отменя Споразумението, подписано между страните на 05 октомври 2018 г.

Споразумението е ~~под~~писано в четири еднообразни екземпляра.